

Wormenkuur een drama? Maak er een feestje van!

©Liesbeth Jorna - Sport & Horsemanship United, november 2015

We ontkomen er niet aan dat we soms ons paard een wormenkuur of andere medicijnen moeten geven met een spuit in de mond. Voor sommige eigenaren en menig paard is dat niet zo'n lollig moment. Aan de hand van een voorbeeld met één van onze eigen paarden wil ik je graag een idee geven hoe je het geven van een spuit in de mond kunt veranderen van een drama in een positieve ervaring voor beiden.

Pakweg een jaar geleden kwam Bresila Jane bij ons en zij drukte me weer met mijn neus op het feit dat iets toedienen met een spuit in de mond helemaal niet vanzelfsprekend oké is! Zij had medicijnen nodig die met een spuit in de mond moesten worden toegediend. Volgens haar verging de wereld en even snel de spuit in haar mond doen - zoals ik met onze paarden al jaren gewend ben - was beslist met gevaar voor eigen leven en welzijn. Jane zag de spuit en was bereid om te vechten voor haar leven met alles wat mooi en lelijk was! Ik weet dat ze van iemand komt die echt gek met haar was en haar veel goede dingen heeft geleerd maar hier zit duidelijk een "dingetje". Ik ben echter ook overtuigd dat zulke dingen te veranderen zijn. Want natuurlijk - ik bedoel écht: NATUURLIJK - is zo'n spuit niet oké! Maar ik wil er geen drama van maken want drama's doen de relatie geen goed. Het tegendeel speelt een zelfs nog grotere rol: als we in staat zijn een drama om te zetten in iets goeds, dan groeit juist het vertrouwen!

Kijken door de ogen van je paard

Ik stel me even voor dat ik paard ben ... ik heb geen idee waarom iemand een spuit in mijn mond stopt ... dat ze sowieso aan mijn hoofd moeten zitten, ongeraagd, is al maar zozo ... ik probeer eraan te ontkomen ... mijn mens hangt aan mijn halster, neemt me in de houdgreep ... spuit prikt in mijn gehemelte, schuurt langs mijn kaken ... ik snap er niets van! angst! pijn! ... komt er ook nog een plakkerige smurrie uit die ik met geen mogelijkheid weer uit kan spugen ... ik voel me verraden ... mens laat los en verdwijnt uit zicht, gelukkig! ... de volgende keer dat ik haar zie loop ik naar de verste hoek van de wei! Vooral als ze iets spuitachtigs in de hand heeft of zich gedraagt alsof er iets spannends gaat gebeuren!

Stel je ook voor dat iemand zomaar zijn hand tegen jouw mond legt of iets in je mond propt! Best wel eng en persoonlijk, toch? Vooral als je vastgebonden bent!

Goed, als je de situatie dus even bekijkt door de ogen van je paard, onervaren en nietsvermoedend of juist met een negatieve ervaring, dan snap je wel dat er een grote sterke kerel aan te pas moet komen om volgende keer die spuit erin te doen. Einde ook aan het vertrouwen in grote kerels :o)

Op het moment dat ik zag dat Jane dacht te moeten vechten voor haar leven ging er gelijk een knop om: ik heb alle tijd van de wereld! Al duurt het uren, dit MOET een goede ervaring worden. Zodat het de volgende keren niet meer zo'n stress teweeg brengt en zodat ik zelf heel blijf. We hebben er een spelletje van gemaakt en feitelijk kostte het de eerste keer maar 20 minuten. Het ging zo:

Eerst ontspannen bij aanraking van gezicht, neus en lippen

Aangezien Jane aanraking aan haar gezicht weliswaar min of meer accepteerde maar niet echt oké vond wilde ik eerst zorgen dat ze ging ontspannen als we onze handen om haar neus en mond doen. Dus eerst mijn handen zachtjes om het hoofd en alle bewegingen volgen zonder de druk te veranderen. Dat vergt soms een beetje lenigheid en snelheid. Ik laat direct los en beloon met mijn stem zodra ze even stil wordt. Net zolang totdat ze stil blijft en tekenen van ontspanning vertoont als ik mijn handen om haar neus leg: hoofd lager, zuchten, likken, zachte ogen, etc. Zo leert ze wat ze kan doen om van de stress af te komen: ontspannen!

Daarna leg ik echt mijn hand tegen haar lippen en volg weer de bewegingen totdat ze ontspant. Zodra dat gebeurt neem ik weer mijn hand weg. Cruciaal is dat je meebeweegt zonder los te laten of te vechten en dat je juist wél loslaat zodra ze stil is en ontspant. Als je los zou laten als ze haar hoofd wegdraait dan leert ze dat wegdraaien de goede keus is en leer je haar dus nét het verkeerde!

Nog een stapje verder: met mijn vingers in haar mondhoek. Daarbij sla ik mijn duim onder om de kaak zodat ik de bewegingen van het hoofd vloeiend kan volgen zonder dat mijn vinger uit haar mond gaat. En ook hier ga ik door totdat ze er echt ontspannen bij blijft.

Eigenlijk zou iedereen ook al deze stappen moeten doen, ook om het paard voor te bereiden om het indoen van het bit en onderzoek van de veearts of tandarts.

Dezelfde stappen met de spuit

Nou het aanraken een positieve ervaring is geworden doe ik hetzelfde met de spuit: ik leg hem zachtjes tegen haar wang en volg haar bewegingen. Zodra ze een momentje stil wordt haal ik direct de spuit weg. In het begin is zo'n momentje nog geen seconde. Let dus goed op want je mag die kans niet missen. Dit doe ik net zolang totdat ik de spuit tegen haar wang kan

houden en ze daarbij ontspant. Ik beloon met met stem en geef haar een paar brokjes als extra beloning. Dat vindt ze echt interessant! Na een paar keer zoekt ze "ontspannen met de spuit" op omdat ze weet dat het echt beloond wordt! De spuit is niet meer bedreigend en wordt de weg naar beloning!

Gaandeweg ga ik een stapje verder met de spuit, van plat tegen haar mond - in het hoekje van haar mond - met het puntje in de mond - helemaal in de mond. En elke keer weer haal ik de spuit weg als ze ontspant, net zolang tot ik rustig wat met de spuit kan bewegen in haar mond zonder dat ze dat een probleem vindt.

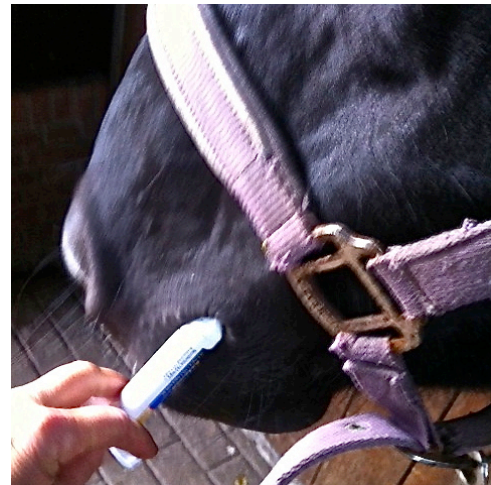
Nou had ik natuurlijk ook eerst appelmoes ofzo in de spuit kunnen doen, maar dat had ik niet bij de hand dus ik heb gewoon een lege spuit gebruikt. Het zou wel een goed idee zijn om er iets lekkers in te doen als tussenstap.

Ga niet gelijk weg!

Uiteindelijk heb ik rustig de spuit kunnen toedienen en dat vond ze natuurlijk wel een beetje een deceptie, maar van drama was geen sprake. Daarna konden weer gewoon haar mond en neus aanraken en hebben we dat weer beloond. Na afloop zijn we naar buiten gegaan waar ik haar even heb laten grazen bij de beste plek met klavertjes die ik kon vinden, want dat vindt ze lekker. En al zou je paard nog niet willen grazen - sommige spuiten smaken wel maar andere zijn zo vies! - dan kun je gezellig even samen wat rondhangen. Eindig dus altijd weer met wat fijns. Zodat je paard je morgen weer graag ziet komen!

Denk vooruit!

Ik weet wel: het wordt nooit echt vanzelfsprekend zo'n spuit, dus volgende keer neem ik weer de tijd en zal het korter duren. Als je het spel een aantal dagen achter elkaar zo speelt - dat hebben wij met Jane ook gedaan - gaat het snel beter. En over een poosje hoeft ze hopelijk net als de rest niet eens een halster om als er een spuit in moet. Mocht ik weten dat de tandarts binnenkort komt of er weer een keer een spuit in moet, dan kan ik altijd een paar dagen tevoren het vertrouwen hiermee weer even terughalen.

Een paar sleutelfactoren voor succes

- 👉 Bekijk de dingen door de ogen van jouw paard ... een kudde-, prooi- en vluchtdier. Een kuddedier zoekt vertrouwen en communicatie. Een prooidier ziet instinctief in alles wat nadert en aanraakt een potentieel levensgevaar. Een vluchtdier wil vrij kunnen bewegen, vooral als het spannend wordt. Het karakter en eerdere ervaringen tellen natuurlijk ook mee.
- 👉 Een heel belangrijk principe: "Pressure motivates, release taches". Oftewel: het aanraken met de spuit motiveert je paard om naar een oplossing te zoeken en het weghalen van de spuit leert je paard dat hij de goede oplossing gevonden heeft: stil worden en zelfs ontspannen. Je timing van het weghalen van de spuit is dus cruciaal!! Net als je vermogen om de grote bewegingen van je paard te volgen zonder het contact te verliezen of er een vechtpartij van te maken. Ga desnoods op een strobaal staan.
- 👉 Voerbeloningen kunnen goed werken ... maar zijn nooit "gratis" en alleen bedoeld om het leerproces te versnellen. Geef ze alleen na het gewenste gedrag en na een mondelinge beloning (of click). Geef ze ook niet op een moment dat je paard bedelt, hapt of zakkenrolt.
- 👉 De relatie met je paard komt op de eerste plaats! Gebruik zo'n uitdaging om juist de partnerschap en het vertrouwen in elkaar te laten groeien. Zet negatief om in positief: neem de tijd om je paard iets positiefs te leren en geniet van het spel.